

Informácia o vykonaní cvičenia krízového riadenia NATO CMX 2019

Úvod

Organizácia Severoatlantickej zmluvy (ďalej len „NATO“) prijala v nadväznosti na zmeny v medzinárodnom bezpečnostnom prostredí v poslednom období viacero opatrení zameraných na zvýšenie akcieschopnosti NATO a jeho členských krajín na včasné identifikovanie a efektívne riešenie možných krízových situácií. Jedným z kľúčových nástrojov je vykonávanie spoločných cvičení, ktoré sú zamerané na preverenie a zefektívnenie mechanizmov krízového riadenia a kolektívnej obrany NATO.

I.

Základné údaje o cvičení krízového riadenia NATO CMX 2019

1. Charakter cvičenia

Politicko-vojenské cvičenie krízového riadenia NATO CMX 2019 (ďalej len „cvičenie“) na strategickej úrovni sa uskutočnilo 9. – 15. mája 2019. Bolo riadené Severoatlantickou radou pod vedením generálneho tajomníka NATO a zúčastnili sa ho orgány členských krajín NATO zodpovedné za krízové riadenie, príslušné civilné a vojenské štruktúry v sídle NATO, medzinárodné štáby NATO, situačné centrum NATO, výbory a strategické veliteľstvá NATO s priamo podriadenými veliteľstvami. Cvičenia sa tiež zúčastnili zástupcovia partnerských krajín Fínska a Švédska a predstavitelia Európskej únie (ďalej len „EÚ“).

2. Scenár cvičenia

Scenár cvičenia vychádzal z fiktívnej, ale realistickej krízovej situácie, ktorej riešenie vyžadovalo rýchlu reakciu zo strany NATO a bol zameraný na hrozby a výzvy vyplývajúce z hybridného spôsobu vedenia bojovej činnosti protivníka používajúceho široké spektrum otvorených a skrytých vojenských, paramilitárnych a civilných nástrojov v komplexne integrovanom dizajne. To umožnilo precvičiť prijímanie rozhodnutí v zložitých podmienkach (najmä vo väzbe na dynamiku vývoja krízovej situácie a jej nejednoznačnosť).

3. Hlavný cieľ cvičenia

Hlavným cieľom cvičenia bolo precvičiť konzultácie, kolektívne prijímanie rozhodnutí podľa čl. 4 a 5 Severoatlantickej zmluvy a demonštrovať aliančnú pripravenosť spoločne a efektívne reagovať na krízové situácie. Na národnej úrovni bolo cieľom preveriť schopnosť Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) aktívne pôsobiť pri riešení krízovej situácie mimo územia SR a plniť opatrenia systému reakcie NATO na krízové situácie, vrátane precvičenia plnenia záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu.

4. Úlohy cvičenia

- a) demonštrácia aliančnej pripravenosti a schopnosti reagovať v situáciách podľa čl. 4 a 5 Severoatlantickej zmluvy,
- b) precvičenie použitia Síl reakcie NATO – NATO Response Force (ďalej len „NRF“) vrátane precvičenia postupov pri vyslaní deklarovaných častí ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len „OS SR“) do NRF bez ich reálneho vyslania,
- c) precvičenie spravodajskej podpory, vrátane použitia systému spravodajského varovania NATO – NATO Intelligence Warning System,
- d) precvičenie civilno-vojenskej spolupráce v krízovom riadení, zahŕňajúcej civilnú podporu vojenských operácií a riadenie následkov,
- e) precvičenie procesov ustanovených v Národnom systéme reakcie na krízové situácie¹⁾ (ďalej len „NSRKS“) a realizácie opatrení NSRKS v nadväznosti na vyhlásenie opatrení systému reakcie NATO na krízové situácie,
- f) precvičenie komunikácie na príslušných komunikačných informačných prostriedkoch jednotlivých ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy (ďalej len „OÚOŠS“) a Slovenskej informačnej služby, ako aj schopnosti prijímať utajované skutočnosti z NATO priamo alebo prostredníctvom Stálej delegácie Slovenskej republiky pri NATO (ďalej len „SD SR pri NATO“).

5. Účasť Slovenskej republiky na cvičení

Účasť SR na cvičení vrátane prípravy, spracovania potrebnej dokumentácie, vykonania a vyhodnotenia cvičenia koordinoval minister obrany SR v súlade s uznesením vlády SR č. 35 z 23. januára 2019. Na zabezpečenie prípravy, vykonania a vyhodnotenia účasti SR na cvičení bol

---

¹⁾ Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 38 z 23. januára 2019 k Národnému systému reakcie na krízové situácie.

zriadený národný riadiaci štáb, ktorého úlohou bolo počas cvičenia riadiť, koordinovať a kontrolovať jeho priebeh tak, aby boli dosiahnuté ciele cvičenia. Rokovania národného riadiaceho štábu boli vedené zástupcami Ministerstva obrany SR. Národný riadiaci štáb postupoval v súlade s dokumentáciou cvičenia a pokynmi riadiaceho štábu NATO. Po ukončení cvičenia účastníci cvičenia vyhodnotili jeho priebeh a národný riadiaci štáb vypracoval hodnotiace správy o cvičení, ktoré boli Ministerstvom obrany SR zaslané do NATO.

5a) Zložky zastúpené v národnom riadiacom štábe

- a. Ministerstvo obrany SR (ďalej len „MO SR),
- b. Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (ďalej len „MZVaEZ SR“),
- c. Ministerstvo vnútra SR (ďalej len „MV SR“),
- d. Slovenská informačná služba (ďalej len „SIS“),
- e. Úrad vlády SR (ďalej len „ÚV SR“),
- f. Národný bezpečnostný úrad (ďalej len „NBÚ“).

Na rokovania národného riadiaceho štábu boli počas prípravy, vykonania a vyhodnotenia cvičenia prizývaní aj zástupcovia ďalších ministerstiev, OÚOŠS a štátnych orgánov.

5b). Cvičiaci z ministerstiev, OÚOŠS a ďalších štátnych orgánov

MO SR, MZVaEZ SR, MV SR, SIS, ÚV SR, NBÚ, Správa štátnych hmotných rezerv SR, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (ďalej len „MPaRV SR“), Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej len „MŽP SR“), Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Ministerstvo zdravotníctva SR, Ministerstvo hospodárstva SR (ďalej len „MH SR“), Ministerstvo financií SR (ďalej len „MF SR“), Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „Kancelária NRSR“).

II.

Príprava cvičenia

Do prípravy a plánovacieho procesu cvičenia v NATO sa SR aktívne zapojila účasťou na plánovacích konferenciách, ktorých cieľom bolo vypracovať a schváliť dokumentáciu cvičenia. V SR bol na prípravu, vykonanie a vyhodnotenie cvičenia vytvorený medzirezortný tím, ktorého zástupcovia boli zároveň určení do národného riadiaceho štábu. V procese prípravy

cvičenia boli vykonané medzirezortné pracovné rokovania zamerané na prípravu riadiacej dokumentácie, zosúladenie pozícií pred jednotlivými plánovacími konferenciami a postupov pri príprave cvičenia.

MO SR koordinovalo prípravu cvičenia z hľadiska vytvorenia organizačných, personálnych a materiálnych podmienok, poskytlo potrebnú infraštruktúru a vytvorilo technicko-organizačné predpoklady na činnosť národného riadiaceho štábu v priestoroch MO SR.

III.

Realizácia cvičenia

Cvičenie bolo realizované v dvoch fázach. Prvá fáza prebiehala od 9. apríla 2019 do 8. mája 2019. Prvou fázou sa v rámci pripraveného scenára rozohrala situácia. Na tento účel boli najvyšším veliteľom spojeneckých síl v Európe (ďalej len „SACEUR“) vyhlasované opatrenia systému reakcie NATO na krízové situácie, o ktorých bolo v predstihu rozhodnuté v súlade so scenárom cvičenia.

Bezprostredne na prvú fázu nadviazala druhá fáza (vykonanie cvičenia), ktorá trvala od 9. do 15. mája 2019. Rokovania vrcholných orgánov NATO (Severoatlantická rada a Vojenský výbor) boli vykonávané na dennej báze, pričom SR sa spolupodieľala na prijímaní rozhodnutí v súvislosti s vývojom krízovej situácie. V nadväznosti na rozhodnutia Severoatlantickej rady SACEUR vyhlasoval opatrenia systému reakcie NATO na krízové situácie, na ktoré SR priebežne reagovala.

1. Medzinárodná úroveň

Cvičenie preverilo činnosť a väzby orgánov krízového riadenia na úrovni NATO a členských krajín NATO pri vedení konzultácií a prijímaní spoločných rozhodnutí k vývoju krízovej situácie. Preverená bola tiež spolupráca medzi orgánmi krízového riadenia NATO a EÚ. V rámci riešenia krízovej situácie v nadväznosti na jej vývoj a eskaláciu bolo precvičené prijímanie rozhodnutí Severoatlantickej rady o použití časti NRF a uplatnení aktivácie čl. 5 Severoatlantickej zmluvy.

Zároveň bola preverená schopnosť politických a vojenských orgánov NATO, členských a niektorých partnerských krajín NATO reagovať na požiadavku zrýchliť proces prijímania rozhodnutí súvisiacu s eskaláciou situácie.

Funkčné prepojenie medzi účastníkmi rokovaní v NATO a národným riadiacim štábom, najmä vo väzbe na poskytovanie záznamov z rokovaní a následných reakcií a pokynov z ústredia bolo zabezpečené činnosťou SD SR pri NATO.

2. Národná úroveň

V podmienkach SR bola precvičená realizácia opatrení systému reakcie NATO na krízové situácie, vyhlasovaných SACEUR v nadväznosti na vývoj situácie v krízových oblastiach. Uvedené opatrenia boli MO SR transformované do opatrení v súlade s NSRKS a následne boli podľa metodických pokynov distribuované jednotlivým cvičiacim na realizáciu.

Cvičenie poskytlo príležitosť precvičiť činnosť príslušných orgánov pri prijímaní opatrení NSRKS v gescii viacerých ministerstiev, OÚOŠS a SIS. Precvičené boli taktiež interné postupy gestorov opatrení NSRKS a spracovanie realizačných hlásení, ktoré počas cvičenia zasielali MO SR na ďalšie spracovanie.

Zástupcovia MO SR viedli priebežný prehľad o vyhlasovaných opatreniach a o záveroch z rokovaní Severoatlantickej rady, ktoré distribuovala SD SR pri NATO a na základe stanovísk jednotlivých gestorov zabezpečili včasné odoslanie správ o realizácii opatrení do NATO prostriedkom na prácu s utajovanými skutočnosťami NATO. O týchto činnostiach boli informovaní členovia národného riadiaceho štábu a hlavní funkcionári MO SR na rokovaní Križového štábu MO SR (ďalej len „KŠ MO SR“).

MO SR a Generálny štáb OS SR (ďalej len „GŠ OS SR“) počas cvičenia reagovali na rozhodnutia Severoatlantickej rady zvýšiť požiadavky na úroveň pripravenosti deklarovaných jednotiek OS SR do NRF a neskôr vyslať časť NRF do krízovej oblasti. Vo väzbe na tento vývoj MO SR v súlade so zákonom č. 321/2002 Z. z o ozbrojených silách Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov cvične pripravilo materiál, ktorým sa stanovili podrobnosti o vyslaní OS SR mimo územia SR. Vzhľadom na vývoj krízovej situácie a prijímané opatrenia na úrovni NATO bol taktiež precvičený postup pri príprave materiálu k zmene účelu mandátu na vyslanie deklarovaných jednotiek OS SR do NRF. O vývoji situácie v krízovej oblasti a prijímaných opatreniach na jej riešenie v rámci cvičenia boli členovia Bezpečnostnej rady SR (ďalej len „BR SR“) a vlády SR informovaní ministrom obrany SR počas rokovaní týchto orgánov. V prípade reálneho vyslania deklarovaných jednotiek OS SR by sa vyžadovalo prerokovanie súvisiacich materiálov v krátkom čase, pričom by bolo nevyhnutné vykonávať opatrenia na zabezpečenie ich udržateľnosti v priestore operácie. To by znamenalo zvýšené nároky na zabezpečenie financovania takéhoto pôsobenia deklarovaných jednotiek OS SR mimo územia SR.

MO SR a MZVaEZ SR precvičili politické konzultácie a ďalšie činnosti súvisiace s prijímaním rozhodnutí a v spolupráci so SD SR pri NATO zastrešovali prípravu stanovísk a inštrukcií na rokovaní Severoatlantickej rady. Do procesu prípravy stanovísk a inštrukcií na rokovaní Severoatlantickej rady boli vzhľadom na širšie implikácie konzultácií k možnostiam

reakcie NATO na vývoj krízovej situácie v porovnaní s predchádzajúcimi cvičeniami CMX zapojené vo väčšej miere aj ďalšie ministerstvá a OÚOŠS.

Vojenské spravodajstvo (ďalej len „VS“) a SIS sa vo svojej pôsobnosti aktívne zapojili do oboch fáz cvičenia. Na účel cvičenia boli VS a SIS realizované vyhlásené opatrenia systému reakcie NATO na krízové situácie, preverené bolo priebežné monitorovanie bezpečnostnej situácie a vnútorné i externé komunikačné spôsobilosti smerom k štruktúram NATO.

MV SR precvičilo vnútrorezortnú komunikáciu s relevantnými útvarmi ministerstva, činnosti súvisiace s realizáciou vyhlasovaných opatrení NSRKS, na ktorých sa MV SR podieľa v súčinnosti s inými ministerstvami, realizáciu opatrení NSRKS vo svojej gescii a tiež koordinačnú činnosť za SR vo vzťahu k výboru pre civilné núdzové plánovanie NATO. Na základe skúseností z minulých cvičení CMX a odporúčaní SD SR pri NATO v Bruseli, MV SR v období druhej fázy cvičenia posilnilo SD SR pri NATO vyslaním jedného zamestnanca sekcie krízového riadenia MV SR. Vyslaný zamestnanec sa aktívne zapájal do prípravy stanovísk na rokovaní Severoatlantickej rady a poskytoval informačnú podporu pre Euroatlantické stredisko pre koordináciu prác pri odstraňovaní následkov katastrof (Euro-atlantic Disaster Response Coordination Centre- EADRCC). Vyslaním zamestnanca počas cvičenia na SD SR pri NATO sa zvýšila odborná spôsobilosť štruktúr krízového riadenia na plnenie úloh krízového riadenia, aktívnejšie sa prehĺbilo prepojenie a vzájomná spolupráca medzi národným krízovým riadením a štruktúrami NATO. Na plnenie väčšiny úloh cvičenia využívali zástupcovia MV SR prostriedok na prácu s utajovanými skutočnosťami NATO umiestnený na MO SR.

ÚV SR zabezpečoval informovanie verejnosti a monitoring médií na národnej úrovni. Úlohy v oblasti strategickej komunikácie, ktorej je v súčasnej dobe venovaná veľká pozornosť vzhľadom na jej postavenie v hybridnom spôsobe vedenia bojovej činnosti, boli zamerané najmä na odlíšenie relevantných a dezinformačných správ a na komunikáciu s verejnosťou.

Počas cvičenia posudzoval relevantnosť vypracovaného monitoringu sledovaných informácií, pôsobil ako kontaktný bod s Divíziou verejnej diplomacie NATO a zabezpečoval spracúvanie situačných správ a ich distribúciu prostredníctvom adresárovej skupiny prostriedku na prácu s utajovanými skutočnosťami NATO do Mediálneho operačného centra NATO. Na tento účel využívali zástupcovia ÚV SR prostriedok na prácu s utajovanými skutočnosťami NATO umiestnený na MO SR. ÚV SR taktiež informoval národný riadiaci štáb z monitoringu domácich a zahraničných médií a informoval o opatreniach prijatých vládou SR.

V rámci cvičenia bola vo väzbe na vyhlasované opatrenia systému reakcie NATO na krízové situácie preverená schopnosť jednotlivých ministerstiev a OÚOŠS prijímať utajované skutoč-

nosti NATO priamo alebo prostredníctvom SD SR pri NATO a vzájomne komunikovať na príslušných komunikačných zariadeniach. Vzhľadom na absenciu prístupu k prostriedkom na prácu s utajovanými skutočnosťami NATO boli niektoré utajované skutočnosti účastníkom cvičenia distribuované prostredníctvom NBÚ (Centrálny register NBÚ). Scenár cvičenia tiež umožnil precvičiť niektoré opatrenia a činnosti v oblasti kybernetickej bezpečnosti a kybernetickej obrany v pôsobnosti NBÚ a VS.

IV.

Hodnotenie prínosu cvičenia pre prípravu orgánov príslušných na riešenie krízovej situácie

1. Hodnotenie medzinárodnej úrovne

Proces vyhodnotenia cvičenia na aliančnej úrovni nebol ukončený a stále prebieha. Podľa prvotných hodnotení orgánov NATO a členských krajín NATO bol hlavný cieľ cvičenia naplnený a potvrdila sa pripravenosť orgánov krízového riadenia NATO riešiť krízové situácie. Rovnako sa potvrdila relevantnosť postupov a procedúr uvedených v súčasne platnej plánovacej a riadiacej dokumentácii NATO, najmä v Manuáli systému reakcie NATO na krízové situácie verzia 2019 (ďalej len „Manuál 2019“).

Ako nedostatok však možno hodnotiť neskorú distribúciu Manuálu 2019, keďže nebol distribuovaný dostatočne včas pred konaním cvičenia, ale až tesne po jeho začiatku. V nadväznosti na vydanie Manuálu 2019 bola v rámci prvotných aliančných hodnotení identifikovaná potreba vyjasniť podmienky a možnosti uplatnenia niektorých nástrojov spoločnej reakcie NATO na krízové situácie obsiahnuté v Manuáli 2019. Vzhľadom na to, že ide o utajovaný dokument, nie je možné uvádzať ďalšie podrobnosti.

V priebehu cvičenia bola na zasadnutiach Severoatlantickej rady prerokúvaná problematika atribúcie kybernetických útokov. Niektoré členské krajiny NATO uviedli vo svojich prvotných vyhodnoteniach ako nedostatok zložitost' a časovú náročnosť priebehu rokovaní k spoločnej atribúcii kybernetických útokov podľa scenára cvičenia. Z pohľadu SR ide o veľmi komplexnú problematiku nielen vo vzťahu ku kybernetickým útokom, ktorej bola venovaná zvýšená pozornosť aj v reálnych situáciách v uplynulom období v rámci NATO a tiež EÚ. Je pravdepodobné, že nároky na členské krajiny NATO a EÚ sa budú v nasledujúcom období v tejto oblasti stupňovať. Vo väzbe na úlohu precvičiť civilno-vojenskú spoluprácu v rámci uplatňovania komplexného prístupu pri riešení krízových situácií bolo na úrovni NATO a niektorých

členských krajín NATO hodnotené ako potrebné v budúcnosti dôslednejšie precvičiť nevojen-
ské aspekty riešenia krízových situácií, nakoľko počas cvičenia neboli využité všetky civilné
nástroje.

2. Hodnotenie národnej úrovne

Hodnotenia účastníkov cvičenia na národnej úrovni potvrdili, že cieľ a úlohy cvičenia boli spl-
nené, potvrdila sa ich schopnosť využívať postupy krízového riadenia NATO a realizovať opatrenia
systému reakcie NATO na krízové situácie. Prínosom cvičenia bola možnosť precvičiť funkčnosť
NSRKS, precvičiť činnosti, spoluprácu a komunikáciu jednotlivých cvičiacich pri distribúcii a reali-
zácii vyhlásených opatrení systému reakcie NATO na krízové situácie a NSRKS.

Manuál 2019, ktorý bol distribuovaný členskými krajinám NATO až v priebehu cviče-
nia, obsahuje opatrenia, ktoré neboli súčasťou NSRKS, ale v rámci cvičenia boli vyhlásené.
V tejto súvislosti a tiež vzhľadom na ďalšie poznatky vyplývajúce z aplikačnej praxe je po-
trebné vykonať aktualizáciu NSRKS. Schválenie jeho aktualizovanej verzie na úrovni BR SR
a vlády SR bude predstavovať prínos a vytvorenie ďalších predpokladov rozvoja nástrojov SR
na zabezpečenie včasného a efektívneho riešenia krízových situácií.

Veľmi pozitívne možno hodnotiť zapojenie členov BR SR a vlády SR do priebehu cvičenia
a riešenia krízovej situácie ich informovaním z úrovne ministra obrany SR.

Vzájomná utajovaná komunikácia medzi NATO a SR bola zabezpečená použitím pro-
striedku na prácu s utajovanými skutočnosťami NATO. Disponovanie týmto prostriedkom
umožnilo prístup k aktuálnym informáciám o vývoji krízovej situácie a distribúciu informácií
z rokovaní Vojenského výboru NATO a Severoatlantickej rady a správ SACEUR v utajovanom
režime. Predmetný prostriedok na vzájomnú komunikáciu využívali aj SD SR pri NATO a ná-
rodný riadiaci štáb. Pracovníci MO SR zasielali realizačné hlásenia o plnení opatrení NSRKS,
resp. systému reakcie NATO na krízové situácie do centrály NATO.

V súčasnosti je prostriedok na prácu s utajovanými skutočnosťami NATO v podmien-
kach SR vybudovaný a umožňuje prístup k utajovaným skutočnostiam a priame prijímanie
opatrení systému reakcie NATO na krízové situácie len na MO SR, MZVaEZ SR a v NBÚ.

Obmedzený prístup k prostriedku na prácu s utajovanými skutočnosťami NATO spôso-
boval problémy pri zabezpečovaní efektívnej a včasnej reakcie na krízovú situáciu, resp. v or-
ganizácii cvičenia. Utajované skutočnosti boli zasielané účastníkom cvičenia v tlačenej podobe
prostredníctvom NBÚ (okrem MO SR, MZVaEZ SR a NBÚ), čo vyžadovalo plnenie ďalších

administratívnych úkonov, ktoré v konečnom dôsledku spomalili rozhodovací proces a včasnú distribúciu informácií a vyhlasovaných opatrení systému reakcie NATO na krízové situácie. Uvedený nedostatok, ktorý bol identifikovaný už počas prechádzajúcich cvičení CMX naďalej pretrváva. Vyskytli sa tiež prípady oneskoreného prevzatia utajovaných písomností ministerstvami a OÚOŠS (nasledujúci deň po dni vyzvania zo strany NBÚ na ich prevzatie).

V súvislosti s vývojom krízovej situácie podľa scenára cvičenia a potrebou pripraviť materiál k zmene účelu mandátu na vyslanie deklarováných jednotiek OS SR do NRF pôsobiacich v krízovej oblasti MO SR spracovalo cvičné materiály:

- a. na vypovedanie vojny,
- b. na nariadenie čiastočnej mobilizácie OS SR,
- c. na nariadenie výkonu mimoriadnej služby profesionálnym vojakom, vojakom v zálohe povolaným na pravidelné cvičenie alebo na plnenie úloh OS SR a vojakom dobrovoľnej vojenskej prípravy.

Na zasadnutí národného riadiaceho štábu boli tieto materiály prerokované. Rovnako boli prerokované tiež súvislosti pôsobenia deklarováných jednotiek OS SR do NRF v krízovej oblasti podľa scenára cvičenia (opatrenia na zabezpečenie udržateľnosti týchto jednotiek OS SR v priestore operácie a ich financovanie, problematika vojnového štátneho rozpočtu, potencionálne ukončenie vyslania príslušníkov OS SR vo vojenských operáciách a mierových pozorovateľských misiách NATO, OSN a EÚ vyslaných na plnenie úloh mimo územia SR.). Členovia národného riadiaceho štábu a prizvaní zástupcovia ďalších ministerstiev a OÚOŠS sa zhodli, že cvičenie ponúklo jedinečnú príležitosť na prerokovanie týchto dôležitých oblastí.

Počas cvičenia boli vyhlásené viaceré opatrenia systému reakcie NATO na krízové situácie z oblasti vojenskej mobility, na ktorých realizácii sa podieľajú viaceré ministerstvá a OÚOŠS. Zabezpečenie rovnakých podmienok na presuny vojenských jednotiek a vojenskej techniky na území členských štátov má zásadný význam pre ich bezpečnosť. Do budúca je žiaduce precvičiť činnosť národného kontaktného bodu pre vojenskú mobilitu a spoluprácu s ostatnými ministerstvami a OÚOŠS, ktoré sa podieľajú na zabezpečovaní presunov vojenských jednotiek a techniky na území SR.

Opatrenia strategickej komunikácie boli splnené včas a bez nedostatkov aj napriek tomu, že na niektorých ministerstvách a OÚOŠS stále absentuje prostriedok na prácu s utajovanými skutočnosťami NATO. V budúcnosti bude potrebné rozšíriť počet účastníkov cvičenia určených na plnenie úloh strategickej komunikácie oprávnených na manipuláciu s prostriedkom na prácu s utajovanými skutočnosťami NATO, čo by zvýšilo efektivitu plnenia úloh v tejto oblasti.

V záujme distribúcie utajovaných skutočností NATO medzi ministerstvami a OÚOŠS je žiaduce vybudovať technický prostriedok na prácu s utajovanými skutočnosťami NATO najmä na MV SR a ÚV SR, ktoré sú zodpovedné za realizáciu časti opatrení NSRKS.

V priebehu cvičenia boli identifikované rezervy v medzirezortnej výmene utajovaných skutočností, preto je potrebné pokračovať v skvalitňovaní podmienok v oblasti komunikácie s utajovanými skutočnosťami na národnej úrovni.

Napriek identifikácii uvedených nedostatkov, splnili účastníci cvičenia hlavný cieľ a úlohy cvičenia, zlepšila sa ich schopnosť využívať postupy krízového riadenia NATO a podieľaním sa na prijímaní opatrení reakcie na krízové situácie a ich realizáciou aktívne pôsobiť pri riešení krízovej situácie vo svete. MO SR splnilo svoje úlohy súvisiace s národnou koordináciou procesu prípravy, vykonania a vyhodnotenia cvičenia.

2.1 Hodnotenie progresu v uplynulom období

V porovnaní s cvičeniami krízového riadenia NATO CMX vykonanými v uplynulom období (CMX 2016 a CMX 2017) možno konštatovať:

- kvalitatívny nárast úrovne odbornej pripravenosti cvičiacich,
- rozšírenie počtu cvičiacich ministerstiev a OÚOŠS, ktoré sa reálne podieľali na plnení úloh cvičenia (MF SR, MH SR, MŽP SR, Kancelária NRSR, Správa štátnych hmotných rezerv),
- zintenzívnenie zapojenia členov BR SR a vlády SR do cvičenia (prvýkrát počas CMX 2017) ich pravidelným informovaním z úrovne ministra obrany,
- progres v pripravenosti MO SR vo väzbe na prípravu a prerokovanie materiálov súvisiacich s riešením krízovej situácie podľa scenára cvičenia určených na rozhodnutie ústavných orgánov,
- prijatie opatrení na odstránenie nedostatkov v oblasti technických prostriedkov na utajovanú komunikáciu viacerými ministerstvami a OÚOŠS. Ide najmä o ÚV SR, MV SR, MH SR, MF SR, MPaRV SR a MŽP SR, ktoré oslovili príslušné authority na účel preverenia možností zriadiť technický prostriedok na prácu s utajovanými skutočnosťami NATO.

Záver

Cvičenie splnilo svoj cieľ a preukázalo schopnosť zúčastnených orgánov SR aktívne a synergicky pôsobiť v rámci krízového riadenia NATO.

Vyhodnotenie cvičenia poskytuje dôležité poznatky na zefektívnenie existujúcich postupov a opatrení v oblasti riadenia štátu v krízových situáciách, ako aj podnety pre formovanie budúcich kapacít bezpečnostného systému SR. V porovnaní s predchádzajúcimi cvičeniami CMX je možné konštatovať progres v rozsahu a kvalite pripravenosti cvičiacich na riešenie krízovej situácie na území SR, ako aj v medzinárodnom prostredí.

Odporúčania

Na základe identifikovaných problémových oblastí sa do ďalšieho obdobia pre vecne zainteresované ministerstvá a OÚOŠS odporúča najmä:

1. skvalitňovať podmienky medzirezortnej komunikácie s utajovanými skutočnosťami,
2. iniciovať vybudovanie technických prostriedkov na prácu s utajovanými skutočnosťami NATO,
3. zabezpečiť dostatočný počet personálu s príslušným oprávnením na manipulovanie s utajovanými skutočnosťami,
4. aktualizovať Národný systém reakcie na krízové situácie.

Realizácia uvedených odporúčaní významne prispeje k skvalitneniu činnosti orgánov zodpovedných za riešenie krízových situácií v jednotlivých rezortoch, ako aj v celonárodnom rámci.